

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XLI. Viterbien, locationis. Emens subhasta anteneatur stare locationi factæ per debitorem, vel ejus hæredem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

esset prout naturaliter currit, siue sit 30. siue 31. siue 28. quo casu dubitari poterat spatium bimestris rigorosè non adesse.

Dicebam in huiusmodi quaestione nostros scribentes in varias scindi opiniones, ut constat ex deductis per Menoch de arbitr. casu 50. Tiraquell. de rerrat. Lignag. §. 1. glo. 11. n. 19. Trentacinq. var. resol. lib. 2. tit. de dilatoribus Boss. in opere moral. tit. 2. de computat. temporum §. 1. a. n. 1. ad 10. Prat. obser. 40. plenè & eruditè Altograd. conf. 29. lib. 1. Antonel. de tempore legali lib. 1. c. 3. n. 15. Cenc. de cens. q. 64. n. 38. Ex quibus liquet, eam videri probabiliorè opinionem, quod aut agitur de mense certo in contractum deducto, & intelligendus est, prout currit, siue sit 30. siue sit 31. Aut de mense simpliciter, & indeterminatè prolato, tanquã termino ad aliquid faciendum, & tunc Tiraquell. & Trentacinq. tenent verius esse, ut ut pro solo spatio 30. dierum mensis capi debeat, Cenc. verò & ceteri apud eum, & cum quo pertransit Antonell. de tempore legali lib. 1. c. 3. n. 18. tenet attendi debere illum mensem, qui contingit quando actus est explicandus, ita ut si verbigratia, iniuriam actus est sub die decima unius mensis, compleri debeat in nova alterius subsequenti, attendendo de cursum mensis incepti prout est, siue 30. siue 31.

Verùm ego probabiliorè omnino dicebam, nec pro una, nec pro altera opinione certam regulam statuendam esse, sed totum residere in iudicis arbitrio juxta subjectam materiam, quod arbitrium in presenti pro disdicta validitate interponendum videbatur; Tum quia spectandus videtur effectus, ob quem huiusmodi disdicta conuenta est, ut scilicet locator congruum tempus haberet inveniendi alium conductorem, & e conversò conductor inveniendi aliam conductionis occasionem, cui effectui aliquarum horarum physica proposteratio nullum inferebat præjudicium; Tum clarius quia æquitas assistere videtur conductori contendenti de damno vitando, & de se eximendo ab obligatione, & resistebat locatori rigorosè contendenti de lucro, cujus contrarium ex facti circumstantiis concurrebat supra in Romana locationis apotheca disc. 20. undè ibi probabilius dicebam mensem rigorosè capiendum esse, & tamen adhuc pro validitate disdictæ iudicatum fuit.

Et nihilominus videbatur, ut conductori sufficeret ex tanta opinionum varietate rem esse ambiguam, ut in dubio interpretatio fieri debeat contra se fundantem in pacto ad text. in l. veteribus cum ibi noratis ff. de pactis, per quem ita in specie firmant Signorol. de Homodeis consil. 38 Tusc. litt. M. concl. 197. n. 8. cum seqq. Barbof. de verborum appell. c. 148. n. finali Boss. loco cit. n. 9. bonè distinguentes inter ultimas voluntates & contractus, ut primo casu mensis capiendus sit in eo sensu, per quem voluntas disponentis valeat, & melius impleatur, in secundo autem sumatur juxta eam opinionem, quæ magis assistat obligato, atque ut minor reddatur ejus obligatio adversus se fundantem in pacto, & pro ejus rigorosa observantia, jure odioso potius quam favorabili agentem; Et in summa pro eo, cui benignitatis, vel æquitatis ratio magis assistat, quo stante indubitanter dicebam respondendum esse, prout favorabilius esset conductori contendenti de damno vitando, & de se eximendo ab obligatione, ac rigore pacti; Incertus tamen est causa exitus, qualem credo per concordiam, quoniam scribendo hæc pro futura disputatione in Camera non audivi amplius actum de causa.

VITERBIEN. LOCATIONIS

PRO

CATHARINA CLAMPINA
CVM N.

Casus disputatus coram A. C. incertus
est exitus.

Emens subhasta in teneatur stare locationi
factæ per debitorem, vel ejus hæredem.

SUMMARIUM.

- 1 **C**asus controversia.
- 2 **M**ensis quomodo computari debeat, & quot dies illum constituant.
- 3 **I**n dubio contra se fundantem in pacto.
- 4 **D**e differentia inter ultimas voluntates & pacta.
- 5 **C**apienda est ea interpretatio, quæ æquitati & liberari magis assistat.

DISC. XLII.

Dissoluto matrimonio per mortem Nicolai superstitæ Catharina uxore, cui proinde apertum fuit jus repetendi dotem consistentem in quantitate præfati Nicolai hæres, qui etiam ex dicto matrimonio filius erat, bona controversa pro modica pensione locavit N. Cumque deinde ad instantiam dictæ Catharinæ dotem repetentes bona prædicta exequuta & subhasta dotem repetentes bona creditrici tanquam tertio & extraneo licitatori deliberata, hinc exorta est quaestio, an ipsa prædictæ locationi stare teneretur; Et introducta causa coram A. C. pro conductore agentes dicebant, quod licet ex dispositione text. in l. emptorem Cod. locati regula sit, emptorem seu alium particularem successorem non teneri stare locationi, & quæ regula late firmata habetur apud Cavalen. dec. 612. & 618. ea tamen plures patitur limitationes, illam præsertim casui adaptabilem, ubi pro locationis observantia concurrat ad favorem conductoris rei locatæ hypotheca, quæ utpotè ipsam rem afficiens transit contra quemcumque successorem, quamvis titulo singulari ex deductis per Merlin. de pignor. lib. 4. q. 172. Gregor. & adden. dec. 68. dec. 284. par. 6. recent. nu. 45. cum seqq. præsertim ubi agitur de singulari successore ex factio iudicis: Ut de creditore per iudicem immisso in Salviano obligato ad standum colono, Merlin. & Gregor. locis citatis, & habetur etiam deductum in Romana pro PP. Sancti Stephani de Cacco hoc tit. disc. 38.

Contrarium probabilius etiam cum sensu veritatis, dicebam pro Catharina scribens, licet enim utramque limitationem prædictam admitterem cessare, tamen observabam applicationem ad factum; Prima enim de hypotheca conductoris favore adjecta pro contractus observantia, rectè procedit in eo emptore vel successore, quem locatoris hypotheca afficere potest, quia nempe ab eo causam habeat, eumque in auctorem cognoscat, ita ut jus metiri dicatur post dictam hypothecam jam contractam, & ex qua ratione limitatio intrat ex deductis in materia per Mansio. de tacit. lib. 5. tit. 10. n. 10. & seq. & n. 27. & Merlin. de pignor. dicta q. 172. Secus autè ubi emptor metitur jus ab alio quam ab ipso locatore hypothecante, ita ut hypotheca favore conductoris adjecta sit posterior, & non apta præjudicare juri, ex quo successor venit, ut per Cavalen. dicta dec. 612. num. 54.

Quod

Quod evidenter comprobari dicebam ex eadem ratione, ob quam adversus ementē subhasta ad instantiam creditoris anterioris denegatur jus offerendi secundo creditori ad text. in l. 1. §. 2. Cod. si antiquior creditor cum concord. plenē deductis in magistral dec. 445. Durani, in Bonon. pradii 18. Februarij 1661. coram Bevilacqua, & in alijs, quia scilicet, quando prima hypotheca ad favorem creditoris contracta est, invenit rem à quocumque alio vinculo vel nexu liberam, ideoque ipso creditore dicta hypothecam exercente resolvuntur ac cessant omnes aliae hypothecae seu onera postmodum adjecta, quae juri jam quæsito præjudicare non potuerunt, & quibus terminis à simili utitur in hac eadem individuali quæstione Rota apud Cavaler dicta dec. 612. num. 55. & seqq. & dec. 618. num. 22.

Procederent hæc, etiam si per ipsum debitorem bona fide inita fuisset locatio de tempore constantis matrimonii, quando de collusionione vel mala fide nulla suspicio haberi poterat, dum adhuc restitutionis casus non venerat, ac incertum erat, an ille durante locatione eventurus esset, Multò magis indubitanter, dum in præsentis locatio dici poterat in nita mala fide, & in fraudem post dissolutum matrimonium, & per hæredem rectè scientem debitum totale, ad cujus satisfactionem vix omnia bona hæreditaria sufficiebant, ideoque non poterat in supplantationem ejus, cuius jus apertum jam erat dictam locationem facere ex deductis per Cavaler dicta decif. 612. num. 32. Merlin. dicta quæst. 172. n. 60. cum seqq. Et conferunt in idem, quæ habentur de gravato locante post apertum fideicommissum supra in Romana locationis casus disc. 24.

Altera verò limitatio de succedente ex facto judicis, procedit ubi successio non est in plenum jus seu dominium, prout est immisus in satyriano, qui in effectu aliud à iudice non obtinet nisi quandam tenentam seu facultatem percipiendi fructus jure & nomine locatoris, & tanquam ejus procurator, in rem tamen & utilitatem propriam, ut ita scilicet de ejus credito satisfieret, ideo extra casum, Quatenus verò ageretur de emente subhasta succedente in universonum jus, tunc difficultas intrare posset, quando subhastatio sequuta esset, non jure hypothecæ, sed solo judicis officio ad instantiam creditorum chyrographariorum nullam hypothecam habentium, quo casu cessante probabili suspitione fraudis vel collusionis, satis dubitari posset potiora esse jura conductoris habentis pro observantia contractus hypothecæ, cujus peculiare privilegium est, ut quamvis posterior vincat chyrographariorum tempore anteriores licet in emente subhasta ut non teneatur stare locatiōi facta per debitorem, teneat ac decifim referat de Marin. lib. 1. resol. 159. num. 22. Sed quicquid sit de hujus assumpti veritate, opus non fuit in præsentis illam examinare, dum subhastatio ad instantiam creditoris anterioris hypothecarii facta erat; Et quod magis est non per ipsum debitorem habentem, excepta fraude liberam facultatem hypothecandi vel alias de ejus bonis disponendi in præjudicium creditorum chyrographariorum, sed de locatione facta per hæredem, adversus cujus hypothecæ & vincula rectè creditores etiam chyrographarii defuncti se tueri possunt ex beneficio separationis bonorum, & ex qua ratione etiam hæc subhastatio facta esset ad instantiam creditorum anteriorum solam personalem habentium, adhuc dicebam casum esse indubitatum, pro empore subhasta.

Judex præmissa habendo verissima, super eis Cardin. de Luca de Locat. & Conduct.

nullam habebat difficultatem, quæ tamen exorta fuit ex quodam motivo facti, quod scilicet ceteris Catharina post sequitam deliberationem, locationem prædictam approbasset, atque colligantem agnovisset in conductore; Unde vel ex hoc puncto consistente in nudo facto contra eam judicatum fuit, vel controversia sopita fuit per concordiam.

FERRARIEN.

DE FALCHI

PRO

COMMUNITATE CIVITATIS
FERRARIÆ, & MONTISTIS
SANITATIS.

CUM

ZANCHO, & SOCIIS

Appaltatoribus Datii farina.

Discursus in Congregatione ad veritatem.

De materia defalchi seu remissionis pensionis ob immutatum rei statum, undè appaltus diminutionem passus est, quando huic remissioni obstant pacta præcisè illam restringentia ad certos casus; Et quòd dicatur deficere rei substantia, vel dānum provenire facto locatoris, itaut sub renunciatione non comprehendatur, vel sufficiat damnū etiā non intolerabile.

SUMMARIUM.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **U**bi deficit substantia totum damnū quale sit attenditur ad effectum defalchi, non curato an sit intolerabile.
- 3 **E**t tali casu non obstat pactum, per quod renunciatur defalco.
- 4 **R**enunciatio prædicta non capit casus omnino insolitos, & n. 7.
- 5 **Q**uando dicatur perempta substantia, dantur plura exempla. Et n. 14.
- 6 **R**enunciations & pacta intelligi debent rebus in eodē statu permanentibus, se cūs hoc immutato.
- 7 **D**e eadem conclusione, de qua n. 4. Quando dicatur casus insolitus.
- 8 **U**bi damnū provenit facto & culpa locatoris, cessant renunciations & pacta, ac omne inter esse rescindendum est.
- 10 **U**bi casus non venit sub renunciatione, itaut dicatur omisus, servanda est dispositio iuris circa intolerabilitatem.
- 11 **O**rdinationes superiorum ubi percutiunt commodum locatoris censentur procurata per eum ac habentur tanquam ipsius locatoris factum.
- 12 **Q**uid referat tali casu, an dictæ ordinationes sint ex iusta causa necne.
- 13 **Q**uacumq; pacta eximentia unū ex contrahentibus à dāno quod alteri obveniret nunquam capiunt damnū ab ipsomet sic exempto causatum.
- 14 **D**e eadem conclusione, de qua numer. 5. quando dicatur deficere substantia.
- 15 **P**retium alteratum frumenti seu panis resulsans à iure privato dicitur species vectigalis.

DISC. XLII.

INTER datia seu vectigalia communitativa contradistincta à camerilibus ad Civitatem Ferrariz pro communitativis oneribus supportandis pertinentia, illud adest librarum sex pro

F 3

pro